

Guru a žák

Kadamba
Kánana
Svámí

Probouzení
duchovní
vize

Guru a žák: Probouzení duchovní vize

Kadamba Kánana Svámí

Guru a žák

Probouzení duchovní vize

Kadamba Kānana Svāmī

První vydání, leden 2019

Autor: Kadamba Kānana Svāmī

Překlad: bhaktin Doris Drienová a bh.Bob Varga

Editace: bhaktin Kateřina Skalická, Jaya Gopinátha déví dásí, Madhu Pandit dás,

Jazykové korektury: Hemalata Thākurání déví dásí

Obálka: Madhusúdan dás

Sazba: Madhu Pandit dás

Citace z knih, přednášek, dopisů a rozhovorů Jeho Božské Milosti A. C. Bhaktivedānty Svāmīho Prabhupādy

© 2018 The Bhaktivedanta Book Trust International.

Vydalo s laskavým svolením autora nakladatelství RadhaRaman v Praze roku 2019.

Výtisklo NVT Repro, s.r.o.

ISBN 978-80-904652-6-8

Věnování

Pro potěšení Šríly Prabhupády,
kterému jsem věčně vděčný

OBSAH

ÚVOD	8
PRABHUPÁDA	10
Naše spása	10
Studium jeho knih	11
Podstata Prabhupádova učení	12
Následování regulativních principů	13
Nezbytnost duchovního učitele	13
ZÁKLADY VZTAHU MEZI GURUEM A ŽÁKEM	15
Vždy čerstvý	15
Krišna ve středu	15
Ukazuje nám náš potenciál	16
Nese ovoce	16
Pochopený skrze realizaci	16
Implicitní instrukce	17
Důležitá meditace	17
Největší poklad	17
Drahocenné okamžiky	18
Úžasná požehnání	18
Odevzdání se maličkostem	18
Zvláštní úsilí	18
Ctnost žáka	19
Následování nálady gurua	19
Jsme jeho majetkem	20
Dává inspiraci	20
Náš dobrodinec	21
Prostředník	21
Spletitý vztah	21
Změna vědomí	22
Vzájemný vztah	22
Pevné přátelství	23
Žákova iniciativa	23
Odhodlaný služebník	23

Guru je jeden	24
Guru má u Krišny kredit	24
Ustálený u Krišnových nohou	24
Rozvíjející se vztah	25
VIŠE PRO ŹÁKY	27
Silné individuality	27
Rodinná nálada	29
Udělat z Krišny prioritu	32
Závazek k oddané službě	35
SPECIÁLNÍ PROŠBA	37
O AUTOROVI	38

ÚVOD

Neustále hledáme dokonalý vztah a za tím účelem jsme si vytvořili hluboká pouta k lidem a majetku v hmotném světě, věříce, že nám přinesou štěstí. Jenže taková pouta jsou dočasná a nakonec vyústí v utrpení. Opravdové vztahy jsou věčné a také přinášejí věčné štěstí. Ti, kdo se o nás doopravdy zajímají, si přejí, abychom našli své konečné naplnění v ryzích vztazích, a chrání nás před umělým „štěstím“, které bychom možná mohli získat z dočasných vztahů.

Guru, který nás spojuje s Nejvyšší Absolutní Pravdou, je tak náš největší dobrodinec, protože jeho jediná touha je vidět nás řádně situované v naší pravé totožnosti služebníka Pána a Jeho oddaných. Díky tomuto spojení pak odpadnou všechny naše nespočetné masky a na povrch se vynoří naše původní blažené já. Takže *guru* nám odhaluje, kdo vlastně doopravdy jsme, ale nejen to – navíc ještě zůstává navěky s námi během naší cesty hmotným světem a dále.

Taková cesta s duchovním učitelem je pro upřímného žáka spirituálně povzbudivá a transformující. Když žák následuje instrukce svého duchovního učitele, probouzí se v něm spirituální vize a otevírá se mu svět možností, o jakých dříve ani nesnil.

V *śástrē* se říká:

*om ajñāna-timirāndhasya
jñānāñjana-śalākayā
cakṣur unmīlitam yena
tasmai śrī-gurave namaḥ*

„S úctou se klaním svému duchovnímu učiteli, který mi pochodní poznání otevřel oči, jež byly zaslepené temnotou nevědomosti.“

Gautamīya-tantra
(Citováno ze *Śrīmad-Bhāgavatamu*, 8.1.11, význam)

PRABHUPÁDA

Naše spása

Pro naše hnutí je Šríla Prabhupáda zakladatel – *ācārya*, a proto je provždy i *guru* všech členů tohoto hnutí. Někteří mohou mít se Šrílou Prabhupádou vztah díky tomu, že slouží služebníkově Šríly Prabhupády, a to ne na úkor Šríly Prabhupády, ale spíše kvůli prohloubení svého vztahu se Šrílou Prabhupádou.

Brahmánanda jednou o Prabhupádovi vyprávěl a někdo se ho zeptal: „Ty počáteční dny byly velmi důvěrné dny s Prabhupádou a později už tu bylo větší hnutí. Máte pocit, že se něco ve vašem vztahu s Prabhupádou změnilo?“

Brahmánanda řekl: „No, vždyť víš, když jsi dítě, tvůj otec je tvůj otec. A když pak dospěješ, tvůj otec je stále tvým otcem. Takže nic se nezměnilo. Je to stále stejné!“

Ten, kdo se ho tázal, poté prohlásil: „Vidím, že Šrílu Prabhupádu považujete za Boha!“

Brahmánanda odpověděl: „Ale ne, to byl omyl! V roce 1970 jsem udělal tu chybu, že jsem si myslel, že je Prabhupáda Bůh. Prabhupáda není Bůh – je tak dobrý jako Bůh! Dneska už si ale myslím, že je Prabhupáda lepší než Bůh, protože přišel na *Lower East Side*, aby mě zachránil!“ A pak začal Brahmánanda plakat!

Tak to bylo něco. Bylo to rozhodně něco, co se dotklo mého srdce! Pomyšlel jsem si: „Přesně tak! Taková je pozice nás všech.“

Ve skutečnosti se celá věc má tak, že jsme tady díky nekonečnému soucitu Šríly Prabhupády. Za námi všemi, bloudícími v temnotě *Kali-yugy*, otroky smyslů, přišel Prabhupáda z jiného světa, čistého a duchovního, kde se Pán zjevuje v překrásné, na třech místech prohnuté podobě, hlavu ozdobenou pavími pery, s lotosovými očima a s neomezenými úžasnými vlastnostmi. Jak by mu mohl někdo opravdu rozumět?

Prabhupáda byl skutečný; Prabhupáda byl ryzí; Prabhupáda miloval Krišnu; Prabhupáda viděl Krišnu, a protože Prabhupáda řekl: „Bůh je modrý“, tak On modrý je! Je to tak jednoduché! Prabhupáda je živoucí důkaz vědomí Krišny, důkaz, že to všechno funguje. Prabhupáda je pro nás nejen inspirací a zdrojem naší víry, ale stejně tak je i naším útočištěm. Kdykoliv máme pochyby, Prabhupáda je naše opora, naše spása, když plyneme po vlnách své individuální přirozenosti. On je naším bezpečným zázemím, kam se vždy vracíme. Důvěřujeme mu pro to, jakým byl člověkem, a pro jeho učení a víme, že v jeho učení najdeme své odpovědi; najdeme základy našeho vědomí Krišny. A právě tam se vracíme – k bezpečnému spojení s Krišnou. Prabhupádu potkáváme ve všem, co nám zanechal – potkáváme ho v jeho oddaných, potkáváme ho v jeho knihách, potkáváme ho v jeho instrukcích a tak dál.

Prabhupáda nám dal všechno – způsob života, úkol k dokončení, misi k naplnění. Dal nám vizi, jak by měl vypadat svět, a stejně tak jaká je naše práce v tomto přítomném věku hádek a pokrytectví.

Pojďme se tak dozvídat více a více o tom, kdo Šríla Prabhupáda je, co si přál, co řekl a co by se Šrílovi Prabhupádovi opravdu líbilo. To všechno bude naší spásou!

Láska znamená odložit vlastní plány kvůli někomu jinému. Když někoho milujeme, opustíme svoji vlastní agendu a jednoduše se snažíme toho člověka potěšit tak, že děláme jen to, co si on přeje. Naše láska k Prabhupádovi se tak musí projevit v tom, jak moc jsme připravení odložit svoji vlastní agendu a místo toho přijmout tu jeho.

Studium jeho knih

Měli bychom číst knihy Šríly Prabhupády a s pochopením, že je v nich obsažená celá podstata, bychom je měli studovat skrz naskrz.

Prabhupádovy knihy jsou hlavní substancí našich životů. Dnes je k dostání tolik knih. Snad každý už napsal nějakou knihu. Mnoho z těchto knih je velmi obohacujících a prohlubují naše pochopení. I přesto ale mám přirovnání, kde *Bhagavad-gítá*, *Nektar oddanosti*, *Šrímad-Bhágavatam* a *Čaitanja-čaritámrita* jsou naše čtyři hlavní knihy, které jsou jako rýže, dál, sabdží a čapátí, a všechny ostatní knihy jsou jako čatní.

Vždyť víte, mít trochu čatní je příjemné. Chceme nějaké čatní, a tak čteme něco nového, něco s jinou chutí, která je zajímavá. V zásadě je ale naší hlavní stravou rýže, dál, sabdží a čapátí. Když jíte jen čatní, nebudete zrovna dvakrát zdraví!

Když začneme číst knihy Šríly Prabhupády a jeho výklady, zažíváme takovou úlevu. Každé slovo je požehnání, každé slovo je *sarva maṅgalam*, každé slovo je příznivé! Pokud je v Prabhupádově *Bhágavatamu* něco, co se nám nelíbí, víme, že je něco nepříznivého v nás, protože *Bhágavatam* nemá žádné chyby. Je to *amala purāṇa* – bezchybná purāṇa. A výklady Šríly Prabhupády jsou ještě důležitější než text samotný, protože nám umožňují do něj opravdu proniknout. Tyto transcendentální knihy tak jsou naším útočištěm, které nám poskytuje úlevu od hmotné existence, a my bychom se do nich měli hluboce pohroužit.

Prabhupáda žádal od všech svých žáků pomoc s tiskem, publikováním a rozdáváním svých knih, aby tak filozofové, učenci, religionisté a vůbec lidé po celém světě mohli těžit ze čtení transcendentální literatury. Je tolik lidí, kteří dychtí po něčem duchovním, hledají nějaký hlubší smysl života. Jeden jediný oddaný, který s knihou vstoupí do něčího života, může takovému člověku naprosto změnit osud. Jedna jediná kniha udělá tak obrovský rozdíl!

Podstata Prabhupádova učení

Čistým oddaným Šrílou Prabhupádou jsme vedeni k tomu, abychom postupně došli do bodu nesobeckého uctívání, které může být věnované jedině Nejvyššímu Pánu. Jediné požehnání, o které Pána můžeme prosit, je: „Prosím, ať se nikdy nevzdám služby Tobě.“ Nesloužíme, abychom žádali o něco jiného; služba samotná je to nejlepší, lepší než cokoli. Oddaná služba je to, co chceme. Neuctíváme, protože chceme něco jiného. Ne, nejlepší věcí v našem životě je tato služba Křišnovi. To je to, co nás učí Šríla Prabhupáda.

Navíc pak ještě kladl důraz na vznešený proces zpívání svatých jmen Pána jako nejsnadnější službu Pánu s největším prospěchem. Zpívání jména Křišny nás nejen osvobodí od zrození a smrti, ale navíc nás odmění tou nejlepší zkušeností, kterou je láska k Bohu.

Následování regulativních principů

Jeden z Prabhupádových duchovních bratrů mluvil k markýzovi ze Zetlandu, který se zeptal, jestli by z něj mohl být *brāhmaṇa*. „Ano, jistěže!“ , zněla odpověď. „Jediné, co je k tomu zapotřebí, je, abyste se vzdal nedovoleného sexu, jedení masa, intoxikace a hazardu.“

„Nemožné!“ odpověděl markýz.

Když si na toto Prabhupáda vzpomněl, pomyslel si: „Nemožné... ale stejně se o to pokusím!“ A s jeho vírou v Krišnu, gurua a svaté jméno se nemožné stalo možným. Prabhupáda používal k vysvětlení duchovního života dopravní metaforu a já mám toto přirovnání rád. Popisuje, jak na začátku našeho duchovního života jsme jako řidič jedoucí během temných nočních hodin a jsme naprosto soustředěni na bílé čáry na silnici. To jsou bílé čáry regulativních principů, které nás stejně jako dopravní pravidla regulují a pomáhají nám nehavarovat nebo do něčeho nenabourat.

Jak pokračujeme v jízdě, nad obzorem vychází slunce a světlo začíná odhalovat celou krajinu v její plné podobě. Stále sledujeme bílé čáry, ale stejně tak vidíme i hory, řeky a stromy. Podobně se v průběhu času rozvíjí i naše vědomí Krišny a my tak více myslíme na Krišnu, Jeho vlastnosti, Jeho jméno, slávu a nádheru. Jak děláme pokrok, regulativní principy sice zůstávají, ale už nejsou našim jediným zaměřením.

Je zajímavé, že o regulativních principech někdy přemýšlíme tak, že jsou omezující, ale *Bhagavad-gítá* je popisuje jako regulativní principy svobody, protože nás osvobozují od hříšných činností.

Šríla Prabhupáda při mnoha příležitostech řekl: „Pokud následujete čtyři regulativní principy a zpíváte denně šestnáct kol, na konci života půjdete zpátky k Bohu. To vám zaručuji!“ A proto pokračujeme dál, s vírou ve slova Šríly Prabhupády.

Nezbytnost duchovního učitele

Někdo položil Šrílovi Prabhupádovi otázku: „Opravdu potřebujeme pro duchovní život *gurua*?“

Prabhupáda řekl: „Samozřejmě! Je snad něco, co byste mohl dělat bez *gurua*? Na všechno potřebujete učitele. Když se chcete stát truhlářem,

musíte se učit od truhláře. Pokud chcete být automechanikem, musíte se učit od automechanika. Když se chcete stát profesorem, musíte se učit od profesora. Takže na všechno potřebujete učitele, *guru*, někoho, od koho se můžete učit.“

A takto to je i v duchovním životě. Můžeme se sice trochu naučit i sami, ale ne příliš hluboce. Pokud chceme hloubku, musíme se dotazovat duchovního učitele.

Takže tak či onak investujte do vztahu s duchovním učitelem, protože právě to je tajemství tohoto hnutí. Dokonce i v rámci celé *Gauḍīya-vaiṣṇava-sampradāyi* vyniká ISKCON jednou věcí – svou *guru niṣṭhā*; svým obrovským přesvědčením. A sám Šríla Prabhupáda vyniká díky své *guru-niṣṭhā*. Když studujeme historii *Gauḍīya Maṭhu* Šríly Bhakti-siddhānty Sarasvatí Thákura, vidíme, že u nich *guru-pūjā* nebyla každý den; měli ji jednou za rok! Šríla Prabhupáda ji ale zavedl každodenně. V samotném středu našeho duchovního života i všech uspořádání, která Šríla Prabhupáda zavedl, stojí vztah *guru* – žák.

Šríla Prabhupáda často říkal: „Proč se tento zázrak stal mně? Mám tolik duchovních bratrů a všichni jsou vysoce kvalifikovaní! Tak proč se tento zázrak stal právě mně? Jediné, co mohu říci, je, že se to stalo, protože jsem na sto procent následoval pokyn svého duchovního učitele!“

V závěrečných slovech k *Čaitanja-čaritamritě* Šríla Prabhupáda píše, že Krišna je přítomný v srdci jako *Paramātmā* spolu se svými společníky a oddanými. Takto je v srdci přítomný i duchovní učitel a neustále nás vede z nitra..

ZÁKLADY VZTAHU MEZI GURUEM A ŽÁKEM

Vždy čerstvý

Dokonce ani díky síle plynoucí z dobré *karmy* se nedají udržet vysoké standardy, ale díky milosti čistého oddaného to možné je. A tato milost není jednorázová; přichází neustále. A my u ní musíme nepřetržitě přijímat útočiště. Každý den obětujeme duchovnímu učiteli. Ode dne ke dni, neustále čerstvý... vztah s duchovním učitelem je vždy čerstvý a náš duchovní život je čerstvý a my pak můžeme přijímat útočiště u *Bhagavad-gíty*.

Takto každý den začínáme tím, že skládáme poklony duchovnímu učiteli. Nabízíme naše poklony hned, jakmile se vzbudíme, abychom si připomněli: „Tento den nabídnu svému duchovnímu učiteli.“ A na konci dne pak znovu nabízíme poklony říkájice: „Omlouvám se. Tato oběť za moc nestála. Ale budu se snažit, aby to zítra bylo lepší.“

Krišna ve středu

Je řečeno, že prostřednictvím Krišny člověk získá *gurua* a prostřednictvím *gurua* získá Krišnu, a ti dva že jsou důvěrně propojeni. Krišna se manifestuje v tomto vztahu. Nikdy bychom proto takový vztah neměli brát jako všední; neustále bychom měli vidět, že cokoliv se v něm odehrává, je pro náš věčný prospěch.

V okamžiku zasvěcení se sice stále ještě můžeme zajímat také o hmotné záležitosti, ale tyto věci jsou druhotné. Do popředí teď přichází zájmy duše a to víc, než kdykoliv předtím! Proto zasvěcení znamená, že ve svém životě musíme udělat změny.

Ve chvíli zasvěcení žák odevzdává svůj život do rukou duchovního učitele, který mu ho poté vrátí zpátky se slovy: „Nyní ti tento život dávám zpět a ty ho musíš správně využít, protože je můj.“

Ve všech písmech se říká, že *guru* je zástupcem Krišny. A právě prostřednictvím *guru*a Krišna osvobozuje žáka. *Guru* samozřejmě může přitahovat Krišnovu milost, ale nakonec je to Krišna, kdo milost udílí.

Šríla Prabhupáda se ke Krišnovi modlil za celou planetu a poté nás jednoduše požádal, abychom zpívali šestnáct kol a následovali čtyři regulační principy. Šríla Prabhupáda vytvořil portál, skrze který můžeme jít do duchovního světa. Tato „nabídka šestnácti kol“ byla pro Krišnu hodně nuzná, ale protože se modlil Šríla Prabhupáda, Krišna ji přijal.

Ukazuje nám náš potenciál

Satsvarúpa Mahárádž jednou řekl Šrílovi Prabhupádovi: „Šrílo Prabhupádo, já jsem prostě tak strašně nekvalifikovaný, jsem prostě... jsem nic!“

Prabhupáda odpověděl: „Ne, nejsi nic. Jsi něco, ale nejsi to, co si myslíš, že jsi!“ Takto nám duchovní učitel odhalí, kdo ve skutečnosti jsme. Ukáže nám náš potenciál a my poté budeme jednat daleko za hranicemi všeho, co jsme si vůbec kdy mohli představit!

Nese ovoce

Člověk může být velmi vzdělaný ve filozofii a třeba ji i umět intelektuálně opravdu odborně vysvětlit, ale v hloubi svého srdce stejně nemusí být klidný. Smysly jsou totiž tak silné, že dokonce i učený člověk je slabý a těžce s nimi zápasí. Když ale takový člověk přijme útočiště u pokynů duchovního učitele, pak tyto pokyny začnou v jeho srdci rozkvétat a on je ve skutečnosti chráněný; poté toto poznání začne přinášet ovoce.

Pochopený skrze realizaci

Je řečeno, že transcendentální poznání musí být pochopené skrze realizaci. Musí se realizovat a uvést do praxe. To vychází z následování pokynů duchovního učitele a také z vyhledávání jeho útočiště a vedení. Nemůžeme očekávat, že nám bude vždy prostě donesené. Když máme pochybnosti, musíme se okamžitě obrátit na svého duchovního učitele, aby nás vedl. Když Šrí Čaitanja Maháprabhu zpíval svaté jméno, šel za

svým duchovním učitelem a řekl mu: „Co jsi mi to dal za *mantru*? Tohle zpívání ze mě udělalo šilence!“

Duchovní učitel začal obrovskou radostí skákat do vzduchu a řekl: „Úžasné! Úžasné! Úžasné! Máš veliké štěstí! Toto je velmi vzácné, velmi vzácné. To je ve skutečnosti účelem tohoto zpívání, že z tebe udělá šilence.“ Pointou je, že Šrí Čaitanja Maháprabhu jako žák přijímal útočiště u duchovního učitele a žádal ho o vedení – nečekal prostě na instrukce, ale aktivně je vyhledával.

Implicitní instrukce

Někdy můžeme mít pocit, že náš duchovní učitel nám zrovna nedává moc pokynů nebo nám neříká nic speciálního. To znamená, že od nás prostě chce, abychom dělali obvyklé věci, jako je zpívání minimálně šestnácti kol *japy* denně a následování čtyř regulativních principů – žádné maso, ryby nebo vejce; žádný hazard; žádná intoxikace; žádný nedovolený sex. Znamená to, že chce, abychom se naučili řádné principy praxe předepsané pro každého oddaného. Chce, abychom vstávali brzy ráno, nejlépe během *brāhma-muhūrti*. Chce, abychom studovali *Bhagavad-gítu* a *Śrīmad-Bhāgavatam*. Chce, abychom byli laskaví a milostiví. Chce, abychom byli uctiví k vaišnavům a abychom každého vaišnavu viděli jako svého učitele!

Důležitá meditace

Při *maṅgala-ārati* si uvědomujeme, že jsme polapeni v tomto hmotném světě, v planoucím lesním požáru hmotné existence, a že milost duchovního učitele je jediná věc, která tento zuřící lesní požár může uhasit.

Největší poklad

Pokyny duchovního učitele jsou *śiromaṇi* – jsou jako šperky na hlavě! Jsou nošené jako šperk, jako obrovský poklad. Cokoliv, co kdy duchovní učitel řekl, by se mělo vždy brát jako něco velmi důležitého.

Drahocenné okamžiky

Každá chvíle s duchovním učitelem je drahocenný okamžik, dokonce, i když se zrovna nic moc neděje, i když zrovna nejsou pronášena žádná velká dramatická prohlášení. Člověk by měl přemýšlet: „Měl jsem správný přístup? Přijal jsem opravdu řádnou pozici žáka?“ Žák se musí dát plně k dispozici jako služebník duchovního učitele.

Úžasná požehnání

Když je duchovní učitel ve svém srdci hluboce potěšený, získáme pak jeho největší požehnání. Když je duchovní učitel opravdu potěšený, je pak velmi potěšený Krišna; poté na nás automaticky bude pršet milost a začnou se dít zázraky. Člověk se proto musí doopravdy vzdát svých vlastních zájmů a jednoduše pokračovat dál, dokud nebude duchovní učitel opravdu potěšený.

Odevzdání se maličkostem

Šríla Prabhupáda říkal, že odevzdat se znamená podřídit se všem maličkostem. Není to jen jedno velké odevzdání: „Krišno, nabízím Ti svůj život!“

Můžeme udělat velmi dramatické prohlášení, ale skutečnost je taková, že právě v těch maličkostech se neodevzdáváme. Na maličkostech záleží! Uctívání duchovního učitele proto znamená více než jen obětování květin nebo vonných tyčinek. Uctívání duchovního učitele je vyjádřeno v každé naší činnosti.

Zvláštní úsilí

Uctívání duchovního učitele jde dál za naše osobní uctívání, až do bodu, kdy skutečně těšíme svého duchovního učitele. Když Šríla Prabhupáda dostal od svého duchovního učitele pokyn kázat v anglickém jazyce, chápalo se to v té době tak, že by měl kázat anglicky hovořícímu světu. Prabhupáda to ale vzal ještě mnohem dál. Mohl prostě jen udělat trochu kázání v západním světě, ale Prabhupáda ten pokyn naplnil na maximum.

Rozšířil ho nejen co se týče jazyků; od angličtiny k více než sedmdesáti jazykům, do kterých jsou přeložené jeho knihy. Rozšířil ho i tím, že cestoval po celé planetě. Rozšířil ho až do takové míry, že přijal za své poslání osvobodit celý svět, a to všechno jednoduše na základě slov „kázat v anglickém jazyce“. Kde tedy začíná věrnost pokynům duchovního učitele, a kde končí?

Ctnost žáka

Ctnost je zásadní. Je řečeno, že žáci by měli být naprosto ctnostní, úplně odevzdaní a soustředění na duchovního učitele.

Žák se musí snažit pochopit, že duchovní učitel je osoba, která funguje na velmi vznešené, vysoké úrovni, a proto se i jeho úvahy odehrávají na mnohem kultivovanější a vznešenější úrovni, než je ta naše. Naše vlastní myšlení se děje na hrubé úrovni; naše myšlení se odehrává v různých náladách a kvalitách.

Cítění a myšlení duchovního učitele jsou na mnohem vyšší úrovni kultivovanosti, než je naše, a my bychom se proto měli snažit co nejvíce tuto náladu duchovního učitele pochytit a proniknout do ní. Nálada duchovního učitele je souhrn jeho způsobů uvažování a jednání. Není to pouze o tom, co říká, ale také jak to říká a jak to dělá. Člověk by měl nejen naslouchat slovům, ale stejně tak by měl i vidět, jak duchovní učitel jedná.

Žák, který je ctnostný, se snaží pohroužit do nálady duchovního učitele ne napodobováním, ale tím, že se snaží pochopit podstatu této nálady. Snaží se rozumět tomu, jak duchovní učitel vyjadřuje *trṇād api sunīcena* (Śikṣāṣṭakam 3), jak plně projevuje pokoru, jak toleranci, jak vyjadřuje respekt ostatním a jak manifestuje vaišnavské vlastnosti.

Následování nálady gurua

Co znamená následovat náladu duchovního učitele? Znamená to, že cokoliv, co je pro duchovního učitele opravdu důležité, to by mělo být zásadní i pro žáka. Ne že bychom se stali napodobeninami svého duchovního učitele – to je to poslední, co by chtěl vidět. Není to o tom stát se úplně stejnými. My všichni jsme věčně jedinečné osobnosti, se svými

vlastními jedinečnými povahami a svým vlastním jedinečným vztahem s Krišnou. Každý má svůj vlastní, jedinečný rys ve službě Krišnovi.

Je to o tom odlišovat se, ale zároveň oceňovat, že duchovní učitel klade důraz na určité věci na cestě zpátky do duchovního světa, které jsou pro nás důležité. Nejde o to chtít, aby každý k těmto věcem přistupoval stejně, protože každý máme jinou povahu, ale nicméně, cokoliv je důležité pro duchovního učitele, to se musí brát v potaz.

Jsmo jeho majetkem

V *Čaitanja-čaritamritě* je zajímavý popis. Když bylo v Džagannáth Purí tělo Sanátana Gosvámího znečištěno vředy a Šrí Čaitanja Maháprabhu se ho dotýkal objímaje ho, Sanátana Gosvámí si myslel: „Tohle je příliš!“ Sanátana Gosvámí si o sobě myslel, že spáchal ten největší přestupek, když dovolil, aby se toto stalo, a chtěl se proto vzdát svého těla. Šrí Čaitanja Maháprabhu ho ale upozornil: „Ne! Ty už ses mi odevzdal a to znamená, že jsi odevzdal svou mysl, tělo a slova. Tvoje tělo je teď proto můj majetek, ne tvůj.“

Takže ano, my všichni jsme majetkem Nejvyšší Osobnosti Božství. Duchovnímu učiteli se někdy říká pošťák nebo poslíček Nejvyšší Osobnosti Božství. A samozřejmě i duchovní učitel nás, jménem Krišny, považuje za svůj majetek a může s námi udělat cokoliv.

Dává inspiraci

Duchovní učitel je velmi zaměstnaný v oddané službě, a je proto hluboce pohroužený. Toto pohroužení se někdy nazývá *bhāva*. *Bhāva* je popsána jako hluboké pohroužení v extázi ze služby Krišnovi.

Ten, kdo je takto hluboce pohroužený, může ostatním dávat inspiraci už jen svou přítomností. Je řečeno, že *chāyā bhāva*, odraz *bhāvy*, je přítomný, nebo že vědomí čistého oddaného se odráží v ostatních lidech a ti že v jeho přítomnosti najednou také začnou mít nadšení pro službu Krišnovi; najednou jsou motivováni: „Ano, duchovní život je to, co chci!“

Náš dobrodinec

Duchovní učitel není jen autoritou, je naším dobrodincem a nemá žádný jiný zájem než vidět, že se nám daří dobře. Šríla Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákura podepisoval někdy své dopisy „váš věčný dobrodinec“ a Šríla Prabhupáda to převzal a své dopisy těmito třemi slovy podepisoval vždy.

A taková je pozice duchovního učitele. Má být dobrodincem vždy. Tak taková je pozice... v roli duchovního učitele jakožto věčného dobrodince tuto osobu benevolentně přijímáte za svého žáka... ale co když se žák stane vrahem nebo spáchá nějaký jiný odporný zločin? Co pak máte dělat? Ale to je právě to, co znamená být dobrodincem VŽDY! Neexistuje nic, co by žák mohl udělat, aby to odebralo tuto milostivou náladu. Tak toto je tedy něco!

Prostředník

Duchovní učitel je manifestací milosti Krišny. V určitém smyslu přijímá naši službu, v jiném smyslu to ale ve skutečnosti není on, kdo ji přijímá – je to samotný Krišna. Duchovní učitel je prostředníkem a Krišna je Ten, kdo udílí milost, když je *guru* potěšen. Dokonce, i když *guru* není osobně přítomný, aby mohl zaznamenat každou obětinu, Krišna si všimne všeho.

V mnoha písmech je vyjeveno, že duchovní učitel je přímým zástupcem Krišny. A je řečeno, že právě v této podobě duchovního učitele Krišna žáka osvobozuje. Jakmile někdo přijme duchovního učitele, Krišna jeho službu přijímá skrze něj a člověk je tak v tomto vztahu zavázán. Proto není možné jen tak říct, že vztah s duchovním učitelem nefunguje. Je třeba zařídit, aby fungoval skrze oddanou službu, protože služba, kterou Krišnovi někdo nabídne mimo tento vztah, Krišnu příliš netěší a nemá příliš moci Krišnu přitáhnout.

Spletitý vztah

Ve skutečnosti není tak snadné být žákem. Být žákem znamená znát standardy předepsaného chování a následovat písma. To znamená, že vztahu, který existuje mezi *guruem* a žákem, vládne Krišna; není ovládaný senti-

mentem mezi nimi. Umění vztahu mezi *guruem* a žákem je velmi spleť a vyžaduje spoustu práce. Není to automatické; nestane se to jen díky nějakému mentálnímu uzpůsobení myšlení: „Teď budu žák!“ Člověk na sobě musí doopravdy pracovat, aby byl žákem! Není to jednoduchá věc! A jediné až když v tomto vztahu pokročí tak daleko, jak jen to jde, je duchovně povznesený. Do té doby se duchovní život drží tak nějak při zemi; inspirace není příliš veliká a nedochází k žádné opravdové proměně srdce. V tomto světě jsou vztahy ovládané sentimentem, který je mezi dvěma lidmi, ale vztah mezi *guruem* a žákem ovládají písma. Musí zde být vztah založený na pevném přátelství; musí zde být ryzí vztah založený na úctě a důvěře, ale navíc ještě vztah ovládaný písmy.

V *Chāndogya Upaniṣadě* jsou popsány tři druhy duchovních učitelů. První je jako ptáček, který své mladé neustále bez přestání krmí. Druhý je jako ryba, která na své mladé dohlíží, nechává jim svobodu pohybu, jakmile se ale objeví nebezpečí, je nablízku. Třetí druh duchovního učitele je jako želva, která umístí vejce do písku na pláži a počká na slunce, které vytvoří teplo. Vejce se poté vyvíjí, zatímco ona o nich medituje. Takže vztah mezi *guruem* a žákem zahrnuje všechny tyto prvky.

Změna vědomí

Dīkṣā je proces, skrze který přenášíme transcendentální poznání, a takové transcendentální poznání není poznání knižní. Duchovní učitel nepředává poznání knih, ale předává vědomí.

Krišna se projevuje v čistém vědomí duchovního učitele a to pak skrze duchovního učitele přichází k žákovi. Skrze postupný proces toto poznání v žákovi dozrává. Je předáváno ve formě semínka, které pak postupně klíčí, roste a dává plody.

Vzájemný vztah

Vztah *guru* – žák není jednosměrný. Není to tak, že by duchovní učitel jen věčně žáka povzbuzoval. Také duchovního učitele naplňuje, když vidí, jak jeho žáci vzkvétají a dělají úžasné věci. To je to, co mu dává život. Vzpomeňme si, že Śrīla Prabhupáda řekl, že když slyší počty roz-

daných knih, dává mu to život. Takže vidět, jak žáci prosperují, přináší duchovnímu učiteli obrovské štěstí.

Pevné přátelství

Vztah mezi *guruem* a žákem není jen vztah pána a služebníka, protože mezi sebou mají také pevné přátelství. Je důležité, abychom pochopili, že zde je můj přítel a dobrodinec a že to děláme společně. Člověk musí duchovním životem pokračovat společně s duchovním učitelem a svěřovat se svému duchovnímu učiteli.

Prabhupáda své dopisy občas nadepisoval slovy: „Mí drazí duchovní synové a dcery...“. Takže tu je i rodičovský prvek v tom smyslu, že stejně jako rodič, má i duchovní učitel zkušenosti a rodičovským způsobem nás vede.

Žákova iniciativa

Hodně velký důraz je kladen na *guruu*, ale nakonec je to žák, kdo musí převzít iniciativu. Musíme zpívat; musíme se plně ponořit do *Šrímad-Bhágavatamu* a tak dále. Je na nás, abychom přijali milost a podle ní jednali. *Guru* se může modlit a žehnat, ale udělat to musíme my, jinak se pokoušíme být *krpā siddha* (ten, kdo dosáhl dokonalosti díky zvláštní milosti Krišny a duchovního učitele) bez jakékoliv práce. Je však za potřebí *sādhana-siddha* (dokonalost získaná vykonáváním oddané služby podle pravidel a regulací).

Odhodlaný služebník

Musíme se tak či onak stát odhodlaným služebníkem – někým, kdo je připravený být formován a tvarován stejně jako těsto nebo jíla. Těsto se nechá tvarovat do různých podob podle kreativity tvořitele a my bychom měli být v rukou vaišnavů právě tak poddajní, jakkoliv si oni jen přejí. To není tak jednoduché. Mohou žádat úkoly, které jsou složité. Ale když chce někdo získat požehnání, musí se stát velkorysým – pravým opakem *krpany* (lakomce).

Někdy říkáme: „Ano, mohu udělat nějakou službu v neděli mezi 15:30 a 16:35. To bych mohl.“

Mělo by to ale být více než jen toto. S otevřeným srdcem musíme jít za vaišnavou a ptát se: „Jak mohu sloužit?“ A on může říci cokoliv! Může nás požádat o cokoliv a my to musíme dát. Takže tato vaišnavská dobročinnost jde dál za obyčejné darování něčeho z našeho vlastnictví. Je o úplném věnování sebe sama.

Guru je jeden

„Guru je jeden“, říkal Šríla Prabhupáda. Princip transcendentálního učení je v průběhu času ztělesněný v různých osobnostech. V našem životě tak jsou různí *guruové* – *śikṣā-guru*, *dīkṣā-guru* a obecně i vaišnavové jako celek. Na požehnáních od těchto osobností závisíme.

Guru má u Krišny kredit

Jak se dozvídáme z *Praṇāma mantry*: „*kr̥ṣṇa-preṣṭhāya bhū-tale...*“; duchovní učitel je ten, kdo je Krišnovi drahý. Je Krišnovi drahý, protože se pro Krišnu obětoval a vykonává pro Krišnu službu. Proto má u Krišny kredit a tento kredit využívá pro nás!

Takže pokud nás přijme, dokonce i když to není formálně, i když prostě řekne: „Přijímám tě!“, doopravdy to pak znamená, že tu osobu přijímá a jeho modlitby ke Krišnovi jsou o nepřerušované blaho té osoby. Není to jen nahodilé, povrchní prohlášení, ale takové, které jde ze srdce.

Ustálený u Krišnových nohou

Život s námi někdy třese, ale náš *guru* je stále tady – stále tady dělající tu samou věc. Stále slouží Krišnovi a stále zpívá. My zažíváme tolik otřesů, ale on je jednoduše prostě stále tu. Takto by to mělo být, vždy!

A toto je velmi pěkné, protože pokud je náš *guru* vždy ustálený u Krišnových nohou, pak kdykoliv se na něj obrácíme, znamená to, že se automaticky obrácíme ke Krišnovi. Nejsou zapotřebí žádné velké mystické vhledy nebo odhalení. Je to jednoduché! On je ustálený ve službě Krišnovi. My se obrácíme na našeho *guru*; vyhledáme společnost na-

šeho *guru*a a do našeho života začne Krišna přicházet více a více. A zas a znovu jsme osvěženi a povzbuzeni!

Rozvíjející se vztah

V počátečních fázích někdy lidé vidí vztah s duchovním učitelem jako všechno. Dívají se ale jen na to, co z tohoto vztahu mohou získat – jeden dopis denně, telefonát mezi tím – získat tolik, kolik je jen možné. Takto to být ale nemá! Našemu duchovnímu učiteli musíme dávat.

Klíčem ke vztahu je to, co dáváme. Musíme z celého srdce dát sami sebe a poté cokoliv, co přijde na oplátku, přijmout. Poté budeme schopni to ocenit. Pokud jsme věnovali sami sebe v odevzdání se a ve službě, pak můžeme také mít oči schopné vidět hodnotu toho, co k nám přichází. To nám dá sílu, vhled a inteligenci využít milost, kterou dostáváme.

Už jen být v přítomnosti duchovního učitele na nás má ten vliv, že začínáme být rozvášní. Jsme ovlivněni jeho náladou a myslíme si: „Proč z těch věcí vlastně dělám problém?“ Vidíme jeho zavázanost Krišnovi, jak prochází skrze všechny vzlety i pády, ale zůstává soustředěný na Krišnu, zatímco my sami kolísáme v našem odhodlání k oddané službě při sebemenší překážce. Tímto způsobem nám vztah s duchovním učitelem dává sílu.

V počátečních fázích také můžeme mít strach mluvit otevřeně, ale měli bychom duchovnímu učiteli říci, co se děje v našich duchovních životech, a čím více mu toho řekneme, tím více nám bude schopen pomoci. Měli bychom porozumět, že je naším dobrodincem, a neměli bychom se bát, že ho zklameme.

Ačkoliv na počátku je všechno o tom, že žák má víru v duchovního učitele, postupem času, jak zrajeme v duchovním životě, se to změní a on má víru v nás. Duchovní učitel do nás začne vkládat svou víru; začne nám věřit: „O tohle se postarej ty.“ Někdy nám jsou svěřeny dost obtížné úkoly a právě to je další fáze vztahu, kdy se my, na základě své vlastní síly a iniciativy, snažíme reprezentovat svého duchovního učitele a to, co je pro něho důležité.

Jak vztah s duchovním učitelem zraje, promění se v uznání a přátelství, a když jde opravdu hluboko, stane se láskou. Pak se duchovního učitele doopravdy snažíme potěšit bez ohledu na naše vlastní osobní zájmy. Služba, která duchovního učitele těší nejvíce, je, když dáváme vědomí Krišny ostatním.

VIZE PRO ŽÁKY

Duchovní učitel se cítí povzbuzený, když se jeho žákům daří dobře. Na začátku vědomí Krišny je vše o tom, co děláme. Ale jak zrajeme, začíná to být více o tom, kým jsme. Měli bychom se proto snažit kultivovat určité vlastnosti, které velice obohatí naše duchovní životy.

Silné individuality

Když přemýšlím o tom, čeho bych si přál dosáhnout, je to stát se silnou osobností – silným v integritě, silným v charakteru, být někým, kdo žije podle svých slov, být někým, kdo se pevně drží principů bez ohledu na to, jestli mi přinesou zisk nebo ztrátu, pohodlí nebo nepříjemnosti.

Toto je to, čím bych chtěl být, a to, co bych chtěl přenést na všechny své žáky. Chtěl bych, aby mí žáci byli lidé, kteří žijí podle svých slov bez ohledu na situaci. Lidé, kteří vědí, že iluzorní energie je silná, ale proto zůstávají pozorovateli sami sebe a kteří nepadnou jen tak za oběť své mysli a smyslům, ale kteří jim řeknou: „Ne!“

Nezávisle přemýšlivý

Aby to tak mohlo být, člověk musí být upevněný v poznání. Poznání není jen záležitostí papouškování. Je to záležitost naslouchání, vstřebávání a přemýšlení.

Velká část mého vědomí Krišny pochází z přemýšlení o věcech. Ne jen z naslouchání a čtení *Šrímada-Bhágavatamu*, ale také z meditování o něm: „Co to znamená pro mě? Jaké jsou důsledky toho, co právě čtu?“ Například když čtu, že jsme věční služebníci Krišny, pak přemýšlím o tom, že ať se stane cokoliv, jsme Krišnovými služebníky! Nic na světě to nemůže změnit! Takový způsob uvažování z nás nakonec může udělat to, co Šríla Prabhupáda označoval frází „nezávisle přemýšliví“. Toto pro mě znamená hodně. Hledám lidi, kteří hluboce přemýšlí o tom, co dělají se svými životy a proč to dělají. Hledám lidi, kteří žijí velice vědo-

mě a takovým způsobem se stanou silní ve svém vlastním přesvědčení a jsou nezávisle přemýšliví.

Co jsem se naučil z pozorování Tamál Krišny Mahárádže, je, že hlavní povinností duchovního učitele je dát lidem větší vizi, než se kterou by pro sebe mohli přijít sami. Chci žáky, kteří mají pro svůj život vizi, kteří vědí, kam jdou a čeho se v tomto životě snaží dosáhnout, a velmi rád k tomu něco přidám.

Laskavost

Další vlastnost, kterou bych u jednotlivců rád viděl, je laskavost. Laskavost je tak důležitá! Chceme, aby ostatní byli laskaví k nám, ale být sám laskavý je tak těžké. Koneckonců je to ale něco, co vnímám jako součást toho být silným jedincem. Je to něco, co bychom se my všichni měli snažit kultivovat. Velmi by mě potěšilo, kdyby mí žáci byli známí pro svou neobyčejnou laskavost. Myslím, že to by bylo pravé vítězství, protože laskavost je to, co doopravdy dobývá srdce; to je to, na čem skutečně záleží.

Je to jedna z vlastností, kterou jsem opravdu ocenil u Šríly Prabhupády. Šríla Prabhupáda je velmi vznešený, ale stejně tak ho vidíte jako velmi laskavou, moudrou lidskou bytost. To je to, čím bych se chtěl stát.

Pokora

Stejně tak je důležité snažit se rozvíjet pokoru. Není možné rozvinout lásku k Bohu, pokud v našich srdcích není žádná pokora. Osoba, která je pyšná, je plná jen svých vlastních nápadů; jak může naslouchat? Když je ale někdo pokorný, pak si uvědomuje: „Ano, potřebuji milost.“

Takže pokorná osoba dychtí po naslouchání a tato dychtivost naslouchat vznešeným osobnostem přináší zvláštní dynamiku. Když jsou lidé dychtiví naslouchat, poté pokročilý vaišnava, který mluví, otevře své srdce. Automaticky, díky dychtivosti publika, začne být velmi nadšený a zjistí, že v jeho srdci je mnoho realizací, o kterých ani netušil, že je má! Ve vztahu mezi vaišnavy je velmi důvěrná a blízká nálada – nálada hlubokého přátelství a přijetí.

Pokora je vlastnost, kdy jsme připravení vidět dobro v ostatních a vědět, že každý může přispět něčím, co může být oceněno. Mezi vaišnavy je atmosféra uznání.

Zed' falešného ega drží pohromadě pýcha – „já“ a „moje“. Když jsme pyšní na „já“ a „moje“, pak je ta zed' čím dál tím vyšší, tlustší a pevnější. Když kultivujeme pokoru, zeslabujeme tuto zed' falešného ega a postupně dojdeme do bodu, kdy přijímáme útočiště u Krišny. Pak začneme zpívat od srdce a tančit v extázi.

Takovým způsobem ve zdi falešného ega protlučeme díru, můžeme skrze ni nakouknout a letmo zahlédnout Krišnu. Kousek po kousku prorážíme více a více děr a získáváme více a více letných pohledů na Krišnu, až jednoho dne už ze zdi nezbývá skoro nic. Pak je Krišna tak laskavý, že se osobně projeví. Krišna přijde k té zdi a odkopne ji pryč! On osobně ji rozbije na kousky.

Vlákno spojující všechny *mantry*, které zpíváme, je vlákno pokory. Pokora je klíčem k úspěchu v duchovním životě. Náš osud závisí na zpívání svatého jména a to se musí vykonávat v duchu pokory, což nám zpřístupní všechna požehnání. Když je někdo pokorný, přirozeně se také vyhýbá přestupkům.

Rodinná nálada

Hmotný svět je světem, kde máte masku. Je to místo, kde máte skryté plány, kde od někoho něco chcete, aniž byste mu to doopravdy řekli. V hmotném světě nikdy nemůžete mít úplně nesobecký vztah.

My ale máme filozofii, která nám nabízí cestu, jak rozvinout nesobecké vztahy. Takže když toto máme, mělo by pak být možné mít mezi sebou opravdové, ryzí vztahy založené na vzájemném dávání jeden druhému. Sloužit vaišnavům znamená, že vaišnavům musíme dávat. Musíme vaišnavům dát vybavení, musíme jim dát prostor, aby mohli dělat to, co potřebují, musíme vaišnavy oceňovat a tak dále.

Stejně tak občas musíme v přátelství za někým jít a říci mu: „Co to děláš?“ Toto pomůže, dokonce i když to udělá někdo cizí!

Ve svém životě jsem měl období, kdy se mi nevedlo dobře. A právě v té době se odnikud objevil cizí člověk a řekl mi: „Co to děláš se svým životem?“ Byl jsem šokovaný, protože to byl úplně cizí člověk!

A tak jsem mu řekl: „Ale vždyť ty mě ani neznáš!“

On to ignoroval a opakoval: „Co to děláš se svým životem?“

Opravdu mě ohromilo, že se o mě cizí člověk takto zajímá! Mělo to vliv a já udělal dramatickou změnu. Takže ano, **musíme se starat jeden o druhého.**

Přátelství

Jen běžné uznání Krišny jako Nejvyššího Pána nás čas od času svede dohromady – setkáme se v chrámu a na festivalech – ale přátelství nás zavede mnohem dál. Protože právě v přátelství, v opravdovém přátelství, budeme jeden druhého podporovat mnohem víc, než když jsme jen kolegové!

Často jsem uváděl tento příklad, jak spolu můžeme být jako kolegové. Všichni jsme oddaní Krišny, a tak jsme všichni kolegové. Všichni jsme oddaní ve stejném chrámu, zpíváme Hare Krišna a tančíme v *kīrtanu* jako kolegové. Pokud tu ale není žádné přátelství, nestačí to.

Opravdové přátelství znamená mít rodinnou náladu. Když váš kolega nepracuje příliš dobře, ruší to vaši práci, tak mu řeknete: „Dej si to do pořádku! Je ti jasné, že tě odtud brzy vyhodí, když si to nedáš do pořádku?“

Toto řeknete kolegovi, ale členovi rodiny řeknete: „Dáš ty si to vůbec někdy do pořádku? Ale nemůžeme tě vyhodit, vždyť jsi součástí rodiny!“

To je přátelství a v takovém přátelství je důvěra. Víme, že budeme přijatí. Nemusíme předstírat a můžeme být prostě více upřímní. Pokud je tu přátelství, můžeme být tím, kým jsme, a stále být akceptovaní. Takto můžeme získat opravdovou lidskou podporu, což je to, co potřebujeme!

V *Caitanya-candrodaya-nāṭace* popisuje Kavi-karṇapūra přátelství a poukazuje na to, že aby mohlo existovat přátelství, musí být splněny určité podmínky.

Prvně musí člověk získat Pánovu milost tak, aby mohl přijít do kontaktu s transcendentálním poznáním, *kṛṣṇa-prasāde pāya bhakti-latā-bīja*

(*Caitanya-caritāmṛta Madhya 19.151*). Musíte udržovat kontakt s oddanými; kde jinde je opravdové přátelství?

Hmotné přátelství je vždy smíchané s nějakou hmotnou motivací, nějakou osobní motivací, takže opravdové přátelství musí být založené na přijímání milosti Pána. Když získáte Pánovu milost, přijdete do společnosti oddaných a rozvíjí se připoutanost k oddaným, a díky tomu, že jste v takové společnosti, se postupně vyvíjíte.

Kavi-karṇapūra vysvětluje, že další úroveň je úroveň přemýšlivosti a rozlišování. Začínáte reflektovat smysl života a tím způsobem jako osoba dospíváte a už nereagujete skrze vzplanutí. Reagujete více promyšleně a hlubším způsobem. Poté se dostáváte na úroveň bez závisti.

Poté, co tato přemýšlivost a rozlišování díky společnosti oddaných zesílí, získáte vyrovnanost – stav mysli, která je vyrovnaná. V tomto stavu můžete realizovat stav bez závisti a Kavi-karṇapūra říká, že teprve poté můžete být doopravdy přítelem. Poté je přátelství možné!

Takže je zajímavé, že Kavi-karṇapūra dává podmínky před tím, než se může rozvinout **pravé přátelství**, a do té míry, do jaké tyto podmínky nejsou splněny, do té míry máme v přátelství nedostatky.

Důležitá vlastnost, která vztahům pomáhá, je *kṣamā*, což znamená **odpuštění**. V tomto světě s ním každé přátelství musí začínat, protože koneckonců nikdo není čistý. Kdybychom všichni byli dokonale čistí, pak bychom neměli žádné chyby, ale protože máme, musí ve vztazích být duch odpuštění.

Takže říkáme: „Dobře, máš nějaké chyby a já je jednoduše přijmu. Měli bychom se je spolu pokusit vyřešit a já tě za tvoje chyby nebudu napadat nebo odsuzovat. Pokud nejsou zásadní, nebudeme je ani zmiňovat. Jestli ale jsou zásadní, pak je možná zapotřebí o nich pouvažovat.“

Vůle **přijmout lidi i s jejich omezeními** je počátkem opravdových vztahů, ale je opravdu těžké to udělat. Co tomu může pomoci, je uvědomění, že za každým oddaným stojí Krišna a že se usmívá, protože On si pamatuje každou službu svého oddaného, dokonce i když my už jsme na ni zapomněli. Měli bychom se tak snažit dívat se na každého oddaného (a dokonce na všechny živé bytosti) milujícímá očima namísto nálady hledání chyb. O toto se můžeme modlit.

Dalším prvkem je, že musíme **být služebníkem**. Oddaný je služebník. Tak i ve vztahu byste měli přijmout náladu služebníka místo pána, protože když jste ve vztahu oba páni, poté budete soupeřit o to, kdo bude mít vedoucí pozici. Ve vztahu bude neustálý souboj, neustálá přetahovaná. To je přístup pána.

Bhagavad-gítá uvádí, že existuje askeze těla, askeze řeči a askeze mysli. Jedna z askezí mysli je **být spokojený**. To je zajímavé. Jak může být spokojenost odříkáním?

Znamená to, že když je všechno v pořádku, když jsou udělaná všechna řádná uspořádání a když jsou věci v duchovním životě příznivé, pak člověk musí přinutit svou mysl, aby přestala stále hledat chyby. Musí být prostě spokojený! To je odříkání mysli – být spokojený. Šríla Prabhupáda vytvořil hnutí Hare Krišna, a tak je všechno v pořádku. Naší úlohou teď je, že musíme být prostě spokojení, zatímco jsme jeho součástí.

V *Caitanya-candrodaya-nāṭace* v zábavě hned po té, co Pán Čaitanja přijal *sannyās*, Nitjánanda poslal zprávu Advaitovi Áčárjovi, že brzy zařídí, aby Pán přišel do jeho (Advaity Áčárji) domu. Advaita Áčárja začal tančit a vykřikoval: „Nitjánanda, Nitjánanda! Jaký úžasný přítel! On si mě získal!“ A stále opakoval: „Jaký úžasný přítel! On si mě získal!“

V tomto je hluboká lekce – že **přátelství je založené na získání srdce**. Ve skutečnosti všechny vztahy jsou založené na získání srdce.

Můžeme vidět, že v naší tradici je nejvyšší *parakīya-rasa*. Není to manželský vztah, ale nemanželský vztah milenců, zakázaný vztah. To je vztah mezi Rádhou a Krišnou – ukradené chvílky! Jejich vztah není o závazku, ale je to vztah o vzájemném dobývání se, pokaždé znovu a znovu. V *parakīya-rase* musí Rádhárání pokaždé dobýt Krišnu a občas musí i On dobýt Ji! Tak to je povaha opravdových vztahů, **nebrat ničí náklonnost za zaručenou**, dokonce ani na okamžik.

Udělat z Krišny prioritu

Pokud umíme mít Krišnu neustále v popředí, v každé situaci – nejdříve Krišna a až poté všechno ostatní – pak máme Vrindávan. To je nálada vědomí Krišny.

Pak je tu jiná úroveň vědomí Krišny, kdy je Krišna na pozadí. Je to krásné pozadí a nechtěli bychom ve svém životě žádné jiné, ale i tak je to stále jen pozadí! V našich vlastních zábavách... v činnostech, které máme na mysli... ve všem, co se děje v našem životě... v tom, co si přejeme zažít... ve všem, co se nikdy nestalo... a všem, co se stalo a my o to nikdy neprosili... a Krišna je stále tu.

Je to pěkný, příznivý a požehnaný život, protože Krišna je stále tu. Ale o kolik by byl lepší, kdyby byl Krišna neustále v popředí. Takový život by jednoduše vymazal hranici mezi duchem a hmotou. Kráčeli bychom v duchovním světě a naše nohy by se nedotýkaly podlahy!

V našem životě bychom měli vidět spojení s Nejvyšším ve všem. Uvědomujeme si: „Já jsem tento svět nestvořil. Objevil jsem se v něm. On už tu byl. Ve skutečnosti byl stvořený Nejvyšším Pánem a je Jeho. Já bych ho měl používat pro Jeho účely, ne pro svoje.“ Pak se staneme zástupcem; staneme se prostředníkem; budeme nabití, elektrifikováni, budeme mít sílu díky duchovní energii. V té době se staneme duchovně zplnomocnění. To je účel lidské existence.

Oddaní, kteří vždy, každým krokem dávají Krišnu na první místo, kráčí v duchovním světě, dotýkajíce se *cintāmaṇi dhāma* – dotýkají se transcendentálních kamenů ve světě stromů plnicích všechna přání, ve světě Kámadéva a krav *surabhi*, které dávají oceány mléka.

A oddaný rozvíjí vlastnosti, jaké má Krišna, a stává se čím dál tím více svatým, den za dnem, okamžik za okamžikem. Tato svatost se přenáší nejen do modliteb, ale zároveň je i praktická, ve všech směrech, v každém jednání. Každá interakce by měla být posvátným prostorem; každé jednání by mělo být posvěceno. To je náš život! Život se musí změnit v každém aspektu.

Nevůle k odevzdání se pochází z udržování hmotných pout dokonce i po té, co jsme o tomto tématu získali tolik pokynů. To je to, co nás drží zpátky! Jak ale tuto překážku překonáme? Uděláme to tím, že budeme stateční ve vědomí Krišny, budeme stateční, abychom si vybrali Krišnu. Nemůžeme být jen obyčejní oddaní a nechat náš duchovní život prostě jen tak běžet. Ne, musíme být stateční a udělat pro Krišnu něco zvláštního. To je to, co je zapotřebí! Pojdme zkusit být výjimeční. Nemějme

jen běžné standardy a neříkejme: „Každý to dělá takhle, tak ode mě nemůžeš čekat nic víc.“

Ne, pojďme udělat pro Krišnu a Prabhupádu něco statečného, a poté překonáme naše překážky. V písmech můžeme číst, že ti, kdo překonali překážky, vyvinuli zvláštní úsilí. Tak se pojďme pokusit dělat něco neobyčejného svým vlastním způsobem, podle své vlastní inspirace. Je to mezi námi a Krišnou.

V zábavách popsanych v *Bhágavatamu* vidíme, že ty osobnosti, které vykonaly něco speciálního, obdržely zvláštní milost. A právě díky milosti budeme očištěni. Nemůžeme očistit sami sebe. Musíme přitáhnout milost; potřebujeme milost oddaných, *sādhui*, skutečně svatých osob a potřebujeme milost Krišny. Výjimečným úsilím můžeme přitáhnout milost Krišny všichni rovnocenně. To je jediná cesta. Být stateční a důvěřovat Krišnovi.

Nemyslete si, že ti, kdo byli se Šrílou Prabhupádou, získali zvláštní milost kvůli Šrílovi Prabhupádovi, díky tomu, že jeho osobní přítomnost je obdarovala takovou spoustou inspirace, že mohli létat! Tak to nebylo. Museli bojovat. Mnoho z důvěrných následovníků Šríly Prabhupády zápasilo. A tento zápas je tu pro každého osobně; je to ta chvilková nezávislost, kterou musíme nabídnout zpátky Krišnovi, nikoliv jen jednou, ale nepřetržitě. A tohoto zápasu chci, abyste se zúčastnili. Přijali ho za svůj. Zápas o čistotu – kdo říká, že je to snadné? Zápas o to, udělat něco pro Prabhupádu – kdo říká, že je to snadné? Není to snadné, ale chci, abyste se tohoto zápasu účastnili, stejně tak jako se snažím já.

A ať už přijde cokoli, využijme tu příležitost! Dříve nebo později dojdeme do situace, kdy se cítíme být přemoženi a myslíme si: „Co teď budu dělat? Toto je nad moje síly.“ Odpověď je tak či onak se chytit příležitosti. Ať je to pro nás princip, který nás povede – využít tu příležitost a brát to tak, že Krišna to takto zamýšlel. Krišna nás umístil do této situace a On zná důvod, proč to udělal, a proto si nemůžeme myslet: „Ach, proč se to děje právě mně?“

Pokud nejsme schopni překonat osobní slabosti v následování duchovních standardů, problémem není osobní slabost; problém je, že nevkládáme železo do ohně. Proto se nechová jako oheň. Problém je, že nepři-

jímáme útočiště. Na to byste mohli říci například: „Nepřijímám útočiště, protože mi to neumožňuje moje práce.“ Tak změňte svoji práci; změňte svůj život, jestli to je to, co je potřeba. Přijměte útočiště a více se odevzdejte tak, aby se Krišna a Jeho zájmy staly vaší prioritou.

Závazek k oddané službě

Jedna věc je vykonávat oddanou službu, ale něco jiného je se do oddané služby pohroužit. Mnoho osob nachází nějakou chuť, nějaké uspokojení ve filozofii a v principech morálního chování, ale není tak snadné se do vykonávání oddané služby skutečně pohroužit.

Dříve či později musí člověk najít ve vědomí Krišny opravdové štěstí. Nemusí stačit, že nabízí morálku a stabilní společnost. Nemusí stačit jen mít chuť v *kīrtanu*. Je potřeba z Krišny udělat opravdu všechno. Je potřeba se nechat pohltit. Být pohlcený znamená udělat Krišnu vším. Nemůže to být tak, že mezi všemi ostatními věcmi máme „rádi“ také vědomí Krišny.

Můžeme vědomí Krišny vnímat jako dobré a inspirující, ale nemusíme být úplně přesvědčení. Nepolapilo nás až do toho bodu, kdy je pro nás Krišna vším. Proč to tak je? Je to proto, že jsme neudělali vším naši službu. Dokud ještě máme osobní touhy, stále chceme naplnit mnoho osobních ambicí, pak nás vědomí Krišny polapí jen částečně.

Proto vyvstává otázka: „Jakou službu děláme?“ Na začátku je přirozené, že se více zabýváme tím, co získáváme – jakou získávám chuť... jakou inspiraci získávám?!

Služba je bod zlomu

Kdykoliv je nám nějaká služba svěřena, měli bychom ji vzít a snažit se tu službu vykonat celým srdcem a s odhodláním tak pěkně, jak je to možné, tím, že pro ni vyvineme nějaké zvláštní úsilí. To je bod, kdy se vyvine připoutanost.

Pokud se jen prostě mechanicky zaměstnáváme předepsanou povinností, může služba zůstat suchá. Ale tato dychtivost sloužit s nadšením a zvláštním úsilím je to, co naše životy promění. Tehdy se rozvine připoutanost ke Krišnovi a ke službě, když začneme cítit: „Toto je moje služba. Je moje!“

Tolik vás je velmi schopných, velmi talentovaných, velmi zkušených. Takže vás žádám, přispějte prosím tomuto hnutí ještě něčím více než jen tím, že prostě sami budete oddanými, že budete dobrými oddanými, což je samozřejmě první věc, kterou bychom chtěli. Ano, následujte čtyři principy a zpívejte šestnáct kol, ale můžete udělat i více než jen to. Můžeme přispět tím, že toto hnutí přivedeme do popředí světa za použití zvláštních darů, které nám Krišna dal. Každý na světě by měl mít příležitost spojit se s Krišnou. Takže by to mělo být převedeno do tolika různých podob a tvarů, aby tak lidé mohli být přitahováni tímto úžasným hnutím. Nemohu vám říci, jaký by měl být váš příspěvek. Jediné, co mohu říci, je, kéž je to příspěvek za všechny ty dary, které dal Krišna vám.

Je to tak nádherná věc – toto vědomí Krišny. Je naprosto nesobecké. Je v tom, když vidíme, že největší štěstí je v rozdávání, v úplném darování sebe sama pro štěstí ostatních. To se ale nedá dělat uměle. Nemůžeme to dělat nezralí, zatímco ignorujeme své vlastní potřeby, a prostě je rozdávat ostatním bez vyživování sebe sama. To se později nervově zhroutíme, nebo nás potká jiná varianta zhroucení. Když to ale přichází přirozeně z lásky, pak můžeme prostě rozdávat. A to je to, co zosobňoval Prabhupáda. Nikdy se nevyčerpal. Vždy to byl extatický den, dokonce i když byla těžká práce, a dokonce i když byl unavený nebo nemocný. Kdykoliv se naskytlá příležitost, kázal navzdory všem překážkám.

Čistí oddaní zasvěcují své životy službě. Nejdříve je nemusíme rozpoznat, ale později se velice jasně vynoří a každý je vidí. Takové neobyčejné osobnosti, které odevzdávají své životy, které s vírou začínají, s vírou pokračují a poté jdou s vírou stále dál až do konce – takové osobnosti se stanou slavnými!

Pravý význam lásky znamená jednat plně pro potěšení Krišny a všech živých bytostí – plně se odevzdat Krišnově blahu a blahu všech živých bytostí v Krišnově stvoření. Láska je hluboce soucitná; láska je mít velmi vážnou starost o všechny trpící lidi na světě a chtít jim ulevit od tohoto utrpení. Láska nemá žádné hranice a žádná omezení. Vidíme, jak Prabhupáda a naši duchovní mistři v *parampaře* ztělesňovali tuto lásku a sdíleli ji s námi všemi ve velkém daru, kterým je vztah mezi *guruem* a žákem.

SPECIÁLNÍ PROSBA

Když se nacházíme v přítomnosti duchovního učitele, jsou tu dva aspekty. Prvním je to, co duchovnímu učiteli nabízíme, a druhým je, co od duchovního učitele přijímáme. Jsme opravdu hodně umístěni u toho přijímacího aspektu, ale po odchodu duchovního učitele se podstatou našeho vztahu stává to, co duchovnímu učiteli nabízíme, protože právě tehdy se s ním opět pevně propojujeme a můžeme cítit, jak toto spojení ožívá.

Moje výzva k vám je, abyste prosím pokračovali s touto misí šíření vědomí Krišny. Pomáhejte mi s tímto hnutím, vytvářejíce prostor pro jednotlivce, aby mohli být lidmi a vyjadřovat lidskou přirozenost, a zůstávejte loajální k duchovním principům. Pomáhejte mi, ať už jsem zde nebo ne, a pokud toto budete dělat, pak já zde budu.

Pojďme se vrátit zpátky k Bohu ještě v tomto životě. To je ta představa. Ti z vás, kdo jste od přirozenosti silní, prosím, neste ostatní. Ti z vás, kdo jste svou přirozeností slabší, prosím, přijímejte u ostatních útočiště. Nějakým způsobem si pomáhejte navzájem. Nikdo není silný neustále, ale někteří jsou od povahy silnější a ti by měli vést, zatímco ostatní následovat. Takže ať už je to jakkoliv, my všichni se ujímáme svých rolí. Mně byla tato role duchovního učitele svěřena mým duchovním učitelem a já se ji snažím přijmout a udělat z ní svůj život. Vy všichni máte odehrát svou část. Prosím uvědomte si, jaké úžasné drahocenné příležitosti jsou přinášeny skrze tuto učednickou posloupnost. Pojďme to udělat naplno. Nenechme se rozptýlit těmi druhořadými maličkostmi tohoto světa.

O AUTOROVI

Kadamba Kānana Svámí je známý duchovní vůdce a zasvěcující duchovní učitel v Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny (ISKCON). Jeho duchovní pouť začala v jeho mládí, když jako hledač pravdy cestoval do Indie. Tam byl inspirován učením Šríly Prabhupády a jeho domovem se stal ISKCON – hnutí založené Šrílou Prabhupádou za účelem šíření slávy Nejvyšší Osobnosti Božství, Pána Šrí Krišny, po celém světě. Kadamba Kānana Svámí zasvětil svůj život službě této misi.

Po mnoho let pobýval v posvátné zemi Vrindávan a zabýval se různými manažerskými pozicemi v hnutí, včetně pětileté služby jako prezident Krišna-Balarám chrámu.

Jeho největším zájmem ale vždy bylo kázat vznešený odkaz Krišny a tím přinášet mír a radost celému lidstvu. V roce 1997 přijal *sannyás* od svého duchovního učitele Šrípád Jayadvaita Svámího. Od té doby intenzivně káže a cestuje téměř po všech kontinentech.

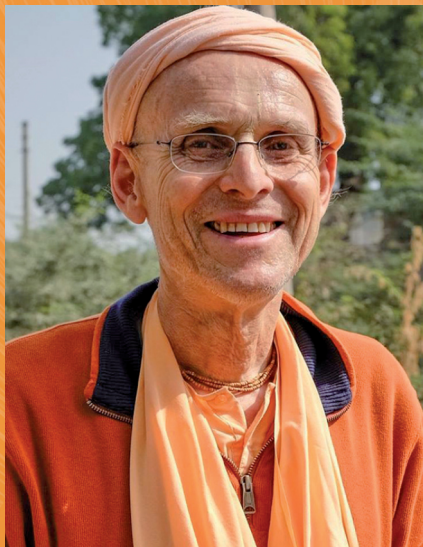
Kromě svých hlubokých lekcí je vyhlášeným zpěvákem *kírtanů*, známým pro své dynamické i duši uchvacující melodie opěvující Krišnu. Má velký počet žáků a přátel, jejichž životy se změnilы díky jeho osobnímu vedení, a tato brožura slouží jako inspirující a poučný vzkaz všem, kteří si přejí mít prospěch z jeho společnosti.

Pro více informací o Kadamba Kānana Svámím, jeho kazatelských aktivitách, lekcích a hudbě, prosím navštivte následující webové stránky:

www.kksblog.com

www.kkswami.com

v češtině www.kksvami.blogspot.com

„Hlavní
povinností
duchovního
učitele je dát
lidem větší vizi,
než se kterou
by přišli sami.“

www.kksblog.com

www.kkswami.com

www.kksvami.blogspot.com